

Mandat for tiltaket *pasientens prøvesvar*

Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet den 23. januar 2025.

Styringsdokumentet (SSD) for digital samhandling beskriver helheten for satsingen på digital samhandling¹. Det er utarbeidet mandater for hvert samhandlingsområde. Dette mandatet beskriver tiltak for å realisere pasientens prøvesvar på tvers av aktører og for satsingsperioden. Mandatet sammenstiller årets oppdrag for dette samhandlingsområdet gitt gjennom tildelingsbrev, oppdragsdokument og foretaksprotokoll.

1 Om tiltaket

Tiltaket *pasientens prøvesvar* skal gi tilgang til laboratorie- og radiologisvar (prøvesvar) for helsepersonell med tjenstlige behov på tvers av helsetjenesten og innbygger. Tiltaket skal bidra til et bedre totalbilde ved at informasjon gjenbrukes og at antall prøver, analyser og radiologiske undersøkelser reduseres. Hensikten med pasientens prøvesvar er å styrke pasientsikkerheten og tilrettelegge for mer effektiv ressursbruk.

2 Rammer

Helse- og omsorgsdepartementet fastsetter rammer for tiltaket gjennom dette mandatet.

Tid

Tiltaket skal gjennomføres i løpet av perioden 2024-2025. Tidsperioden er vurdert utfra forventet tid til å gjennomføre en tilstrekkelig helsefaglig utprøving av tjenesten før overgang til drift- og forvaltning.

Økonomiske rammer

Det er i 2025 planlagt med en økonomisk ramme på 39,7 mill. kroner til pasientens prøvesvar. Det er videre holdt tilbake et forventet tillegg i 2025 til satsingen på digital samhandling som tildeles etter behov og fremdrift. Behov for tildeling av ytterligere midler og endring i fordeling av midler mellom samhandlingsområdene avklares med departementet, jf. punkt 6.

Tabell 1. Planlagt økonomisk ramme i perioden, inklusive ubrukte midler fra 2024

Beløp i mill. 2024-kroner	2024	2025*	2026	2027	2028	2029	Sum, P50
Pasientens prøvesvar	32,4	39,7	-	-	-	-	-

*Det er i tillegg holdt tilbake et forventet tillegg for satsingen på digital samhandling

Tabell 2. Fordeling av midler mellom Norsk helsenett SF (NHN) og Helsedirektoratet (Hdir) for 2025, inklusive ubrukte midler fra 2024

	NHN	Hdir	Totalt
Tildelt pasientens prøvesvar 2025		8	8
Ubrukte midler fra 2024*	31,7		31,7
Totalt tilgjengelig	31,7	8	39,7

*Fra statusrapportering NHN per 25.11.24

¹ Oppdatert sentralt styringsdokument sendes ut første kvartal 2025.

Tabellen dekker arbeid i satsingen. Nåværende innhold forutsetter at tjenesten tas ut av satsingen og at resterende arbeid gjøres i drift- og forvaltning fra 2026 utover.

Felles ambisjoner for 2025:

- Utprøving av pasientens prøvesvar til helsehjelp er gjennomført
- Videre utvikling av tjenesten gjøres som en del av drift og forvaltning fra 2026
- Innbygger får tilgang til egne prøvesvar som en del av utprøvingen.

4 Ansvar og leveranser i 2025

Helsedirektoratet

Helsedirektoratet skal som myndighet legge til rette for at aktørene lykkes med tiltaket pasientens prøvesvar. Dette gjøres gjennom deres pådriver-rolle for innføring og ihht. til hovedinstruksen. Helsedirektoratet er ansvarlig for konsept og rammebetingelser for tiltaket og skal oppdatere kost/nytte-vurderinger og gjennomføre måling og evaluering.

Følgende oppgaver skal gjennomføres i 2025:

- fortløpende tilrettelegge for oppdateringer og tilpasninger av kodeverk i tråd med aktørenes behov
- utarbeide underlag til departementet for beslutning om oppstart utprøving med formål helsehjelp. Frist: 1. kvartal 2025
- evaluere tiltaket pasientens prøvesvar basert på utprøving til helsehjelp og gi anbefalinger til videre arbeid. Frist: 15. september
- være pådriver for innføring og bruk av tjenesten. Som del av dette skal direktoratet utarbeide en veileder og kommunikasjonsmateriell for innføring av pasientens prøvesvar og vurdere bruk av øvrige virkemidler for å støtte innføring. Erfaringer fra den helsefaglige utprøvingen skal legges til grunn. Frist for leveranse avtales med departementet.
- vurdere innføring av meldeplikt for å sikre at prøvesvar blir tilgjengeliggjort. Frister for leveranse avtales med departementet.
- sørge for tilstrekkelig individrettet og befolkningsrettet informasjon for videre innføring av pasientens prøvesvar. Arbeidet skal også være et grunnlag for informasjon til innbyggere om øvrige samhandlingsbehov i satsingen. Frist: Avtales nærmere med departementet

Norsk helsenett SF

Norsk helsenett SF er nasjonal tjenesteleverandør og ansvarlig for infrastruktur for samhandling i helse- og omsorgssektoren. Norsk helsenett SF skal etablere tjenesten og er ansvarlig for videre drift og forvaltning av tjenesten.

Følgende oppgaver skal gjennomføres i 2025:

- være pådriver for at laboratorier og radiologiske virksomheter leverer prøvesvar til tjenesten
- gi innbygger og helsepersonell tilgang til tjenesten for helsefaglig utprøving og videreutvikle tjenesten basert på erfaringer
- etablere statistikk om pasientens prøvesvar for å understøtte Helsedirektoratets arbeid med vurdering av nytte og sektorens innføringstiltak
- forberede overgang til drift- og forvaltning av tjenesten

Regionale helseforetak

De regionale helseforetakene skal gjennomføre følgende oppgaver² i 2025:

² I protokoll til hvert RHF fremgår kun kravene for aktuell region

- Helse Vest RHF og Helse Nord RHF skal gjennomføre utprøving av pasientens prøvesvar med formål helsehjelp med oppstart første halvår 2025
- Helse Midt-Norge RHF og Helse Sør-Øst RHF skal gjennomføre utprøving av pasientens prøvesvar med formål helsehjelp med oppstart senest andre halvår 2025.

Kommunesektoren

KS sitt bidrag til arbeidet med digitalisering og helseteknologi er beskrevet i samarbeidsavtalen³ mellom HOD og KS. KS skal være en pådriver for digital kompetanse, utvikling og utbredelse av sammenhengende tjenester, som tiltaket *pasientens prøvesvar*, herunder koordinerer deltakelse fra kommunal sektor og felles leverandørdialog med formål å utarbeide planer for kommunal sektor.

For å sikre samordning og økt gjennomføringskraft i digitaliseringsarbeidet i kommunal sektor skal KS ivareta og videreutvikle samordnings- og samstyringsstrukturen for digitalisering og smart bruk av teknologi i kommunal sektor i samarbeid med regionale digitaliseringsnettverk. Dette inkluderer utvikling og forvaltning av kommunal sektors ambisjoner og portefølje på digitaliseringsområdet, i samarbeid med kommuner og fylkeskommuner. I tillegg skal KS representere sektoren og dens interesser overfor staten og andre nasjonale aktører samt peke ut kommuner som deltar i utvikling og utprøving av nasjonale e-helseløsninger og på vegne av kommunal sektor.

KS og kommunene har etablert en samstyringsstruktur for digitaliseringsområdet⁴. Denne strukturen vil fremover avklare ambisjonsnivå og ansvar de ulike kommunene vil ta for digital samhandling.

Følgende er forventninger for 2025:

- Legge til rette for at minimum en kommune, som også dekker rekvirerende fastlege, deltar i utprøving av pasientens prøvesvar.

Dette vil skje i tråd med modell for innføring av helseteknologi⁵, og i samarbeid med diginettverkene, RHF og helsefelleskap, der det er hensiktsmessig.

5 Organisering

Helse- og omsorgsdepartementet har ansvar for å koordinere og følge opp helheten i satsingen på digital samhandling gjennom oppdrag, krav til leveranseplaner og rapportering. Departementet oppdaterer sentralt styringsdokument for helheten og mandatet for dette samhandlingsområdet årlig eller etter behov. Departementet mottar årlige planer for samhandlingsområdene fra aktørene og samordner disse. Videre gir departementet årlige oppdrag til de regionale helseforetakene, Helsedirektoratet og Norsk helsenett SF.

Departementet har opprettet en styringsgruppe for digital samhandling. Styringsgruppen er sammensatt av representanter fra sektoren og er rådgivende til departementet.

I tillegg er følgende koordinerende fora sentrale i oppfølgingen av pasientens prøvesvar:

³ [Samarbeidsavtale om innføring av nasjonale e-helseløsninger \(regjeringen.no\)](#)

⁴ <https://www.ks.no/fagomrader/digitalisering/felleslosninger/digitalisering-i-helse-og-omsorgsektoren-e-helse/ny-modell-for-innforing-av-helseteknologi/>

⁵ <https://www.ks.no/fagomrader/digitalisering/felleslosninger/digitalisering-i-helse-og-omsorgsektoren-e-helse/ny-modell-for-innforing-av-helseteknologi/>

Ansvarlig	Navn på fora	Ansvarsområder
Hdir	Nasjonalt helsefaglig råd for pasientens prøvesvar	Rådet skal avklare helsefaglige problemstillinger.
NHN	Operativ styringsgruppe for pasientens prøvesvar	Operativ koordinering med aktører som deltar eller skal delta i utprøving av tiltaket

6 Rapportering

Helse- og omsorgsdepartementet følger opp fremdrift i tiltaket gjennom krav til skriftlig rapportering, møter i den ordinære styringsdialogen og egne oppfølgingsmøter. Aktørene rapporterer skriftlig på tiltaket til Helse- og omsorgsdepartementet via nasjonal portefølje, som forvaltes av Helsedirektoratet.

Helsedirektoratet skal innen 1. februar legge fram en samlet plan for leveranser og disponering av midlene til arbeidet med tiltaket *pasientens prøvesvar* og de andre samhandlingsområdene. Helsedirektoratet skal innen 15. september legge fram en oversikt over planlagte oppgaver påfølgende år, inkludert innspill til oppdatering av mandatet og forslag til fordeling av midler mellom samhandlingsområdene.

Norsk helsenett SF skal innen 1. februar legge fram en samlet plan for leveranser og disponering av midlene til tiltaket *pasientens prøvesvar* og de andre samhandlingsområdene. Norsk helsenett SF skal innen 15. september legge fram en oversikt over planlagte oppgaver påfølgende år, inkludert innspill til oppdatering av mandatet og forslag til fordeling av midler mellom samhandlings-områdene.

Departementet gjennomfører felles oppfølgingsmøter med Helsedirektoratet og Norsk helsenett SF hver tredje måned, evt. hyppigere ved behov. Virksomhetene skal rapportere skriftlig på leveranseplanen to uker i forkant av hvert oppfølgingsmøte. Rapportene skal inneholde status, fremdrift, kvalitet, risiko, risikoreduserende tiltak og økonomi, herunder eventuelle behov for tildeling fra avsatt forventet tillegg. Det skal legges vekt på avvik og vurdering av forholdet mellom ressursbruk og status for måloppnåelse. Endring i fordeling av midler mellom samhandlingsområdene skal fremgå av rapporteringen og godkjennes av departementet.

De regionale helseforetakene skal innen 15. september legge fram et første utkast til felles plan. Endelig plan leveres 15. oktober. Felles plan skal inneholde en overordnet plan for hvordan hvert samhandlingsområde skal realiseres i hele satsingsperioden og en oversikt over planlagte oppgaver påfølgende år. Helse Sør-Øst RHF, Helse Vest RHF og Helse Nord RHF bes om å beskrive felles strategi og tiltak der det er relevant.

Årshjul, planer og leveranser må sees opp mot kommunal sektors arbeid innen digitalisering, inklusive prioriteringer, ambisjoner og innføringsplaner. Arbeidet vil også ses i sammenheng med samarbeidsavtalen med KS, og ambisjonene som partene har i fellesskap.